

bujejo kakor te. Če gospodinja vsako leto dobro polovico starejih kokoš izvrže, se ji število kuretine ne bode zmanjšalo, in to zato ne, ker med 100 repi, ki se iztrebijo, je 80 starih, in poginu bolj podvrženih kakor je mlada žival. Treba je pa, da gospodinja, ktera trebi starejo žival od mlade, pozná dobro, kaj je staro, kaj mlado. To pa ni tako lahko. Najbolje je tedaj, da gospodinja novi zárod vsako leto zaznamova, in sicer s tem, da noht enega krempljca prireže in pokrajša, kateri potem ne raste več. Prvo leto naj se zato na levi nogi noht levega kremplja odreže, — drugo leto na ravno tej nogi noht srednjega kremplja in tretje leto tudi na tej nogi noht desnega kremplja. V četrtem letu se začne ravno tako na desni nogi. Čez 5 let naj se ne obdrži nobena kokoš, ker v 5. letu je že vsaka kokoš bolj zanikerna, začne manj jaje leči in tako naprej čedalje manj. Najbolji čas pa za iztrebo starejih kokoš je jesen.

(Da krave dolgo molzejo), je treba prvesnice, to je, take krave, ki so imele prvo tele, kar najdalje je mogoče molsti. Skušnje so namreč do dobrega potrdile, da breje krave vsigdar potem še le v tistem času ob mleko pridejo, v katerem so jih po prvem teletu molsti nehali. Če, postavimo, kravo, ki je po prvem teletu spet se ubrejila, nehamo v 5. mesecu molsti, se bo pri vseh poznejih teletih molža, če ne pred, saj v 5. mesecu ustavila. Če tedaj krava po prvem teletu tudi malo mleka ima, molzite jo najmanj osem mescov in pol, in vidili bote, da ste natoro prisilili k dalji molži, pa treba je, da ji dosti in dobre klaje dajete.

(Majhni svinjaki za pitanje prascov) so za rejo kaj imenitna stvar. Nepokojno svinjo, ki je zlo razsajala, je nekdo mesca kimovca (septembra) kupil. Poleti je hodila na pašo, pa je zlo hujšala. Potem so jo djali v vélik svinjak, da je imela prostora veliko okoli hoditi; čeravno so jo dobro pitali, ji piča ni teknila veliko. Dobro stelje je imela obilo, pa čeravno je spala ponoči, je bila vendar podnevi zlo nepokojna. Ko je gospodar to vidil, prepaži svinjak, da je imela svinja le 8 čevljev po dolgem in 8 čevljev po širokosti prostora. Na to se upokoji poprej nemirna živina, je rada žrla, pa tudi podnevi spala, in kar hitro se je potem spitala.

Živinsko sol

pošilja špedicija in agencija Antona Scheidenberger-ja iz Trsta v sledeče mesta cent z vožnino vred

v Ljubljano po 1 gold. 67 kr. nov. dn.

v Celje po 1 gold. 75 kr. nov. dn.

v Laško (Tüffer) po 1 gold. 75 kr.

do Zidanega mosta 1 gold. 75 kr. nov. dn.

v Marburg po 1 gold. 82 kr. nov. dn.

v Pelčane po 1 gold. 77 kr. nov. dn.

v Ptuj po 1 gold. 83 kr. nov. dn.

v Gradec po 1 gold. 93 kr. nov. dn.

v Varaždin po 1 gold. 90 kr. nov. dn.

v Belak po 2 gold. 34 kr. nov. dn.

Le žaklji se posebej plačajo in sicer nov lep žakelj po 35 krajc., za star žakelj pa po 25 kr. Kdor si hoče od te tržaške špedicije živinske soli naročiti, naj piše v Trst pod napisom: Gospodu Antonu Scheidenberger-u v Trstu (Triest, Via Gepa Nr. 1139).

O civilnem pravu.

Govor dr. Lovro Toman-ov v zboru pravoznanskega društva 16. januarja l. l. *)

Vesvoljnemu človeštvu kakor vsaki edini stvari postavljen je namen od Stvarnika.

*) Iz „Verhandlungen und Mittheilungen der jurist. Gesellschaft in Laibach. 1. Jahrg. 2. Heft. Redigirt von dr. E. H. Costa.“

Temu namenu ne more noben narod se odpovedati, temveč ta namen mora vsakemu biti cilj in konec vsega hrepenenja, mišljenja, razvijanja in djanja.

Na zadnji zemlji osnovele so se države različne. V enih stanuje sam en narod, v drugih v zvezo stopili so mnozi različni narodi.

Narodov namen prenešen je na državo, — dosega tega namena je vsaki državi naloga, ki jo mora prezvesto izpolnovati, kakor mati svojih sinov v vseh primerljajih, pri deljenju pravic in dolžnost.

Napreduje in krepi se država, ki postavi si ta namen za géslo in vodilo svoje, v zapad in pogin pa pahuje se, ki sebe, svoj obstoj loči od tega namena, ter sebe stavi za svojo namembo preziraje narodov poklic.

Namen in naloga države pa razpada po mnogoverstnih potrebah v dele različne.

Jeden ima varstvo zunanje, drugi znotrajne in še mnogo drugih opravil za predmet.

Varstvo znotranje poglavitno utemeljeno je na postave državljanske, po katerih vežejo se udje države v pravnih razmerah, po katerih se imajo te presojevati v dvombi in pravdi, in ktere imajo veljati vsem državljanom brez razločka enake.

Država mora tedaj postaviti narodom pravila in vodila, posnete iz večne pravice, z njih namenom zlagajoče se.

Spoznanje večne pravice je tedaj prvi vir za dobre pravne postave.

Pa kakor človek ima svoje stopnje življenja: dedinstvo, mladenštvo, moštvo in starost, in kakor razum bistri se in spoznanje množi po teh stopnjah, tako tudi godi se v narodovem življenju.

Mnogo prestali, mnogo skusili so narodi na zemlji v gospodstvu se sledivši.

Kar v preteklih vekih stvarilo se je v dobrih, človeštvu koristnih postav, kolikor žlahnega zrna odrodilo se je v pravoslovnem premišljevanju in v raznih skušnjah narodov, vse zamore biti gradivo za sostavo pravnih postav poznejim narodom.

Preteklo je pred nami že mnogo vremen, zginilo že mnogo izvrstnih v zgodovini slovečih, pa tudi mnogo trinožnih narodov; vrstili so se jasni časi pravnega razuma in pravičnosti; sledile so jim pa tudi temne ure postavnega zapada in okrutne silnosti.

Le kar hranuje v sebi napredek, le kar se zлага z večno pravico in z namenom raznih narodov, more biti dobro seme koristnih postav.

Zgodovina pravnih postav je tedaj drugi vir, iz katerih se zamorejo zajemati koristne postave.

Kakor kristal se je ustanovila naša mogočna država avstrijska na razsipu rimskega cesarstva in njega koscov iz mnogih narodov in mnogih dežel.

Različne postave veljale so v tem ali unem narodu, v ti in drugi deželi. Dóta tega je bila bolj sijajna in vredna od drugega; pravila pravičnosti temu bolj v čislu in v djanju ko drugemu.

Priznati se mora, da bila je vladi skrb posneti bolje blago iz raznih sprejemšin in oživiti ga z duhom večne pravice ter postaviti za vodilo in razsojilo v pravičnih razmerah vseh državljanov. Slišali smo od prečastitega prejšnjega govornika, kako voljo in željo so imeli naši slavni vladarji, da bi bili ustavili izvrstno državljansko ali civilno pravo; slišali smo, kateri slavni pravoučeni možje so se poprijeli pretežke naloge, neboječi se dela in težav, in kako poslednjič postalo iz izrastlo je državljansko pravo ter zagledalo beli svit dneva 1. junija 1811, in kako slovi po celem svetu v čud in izgled.

V naši dragi domovini, ki stala je takrat pod francoskim gospodstvom, razglasilo se je to pravo še le 1. maja 1815. Mi bi imeli tedaj še le pozneje praznovati 50. rojstno obletnico.